

ภาคผนวก

ก. ชีวิตประวัติคามูส์^๑

ด้านครอบครัว

อัลแบร์ กามูส์ (Albert Camus) ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งปรัชญาความไร้เหตุผล (Absurdity) นักเขียนชาวฝรั่งเศส เกิดเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ค.ศ.๑๙๑๓ ในหมู่บ้านแซนต์ปอล (Saint-Paul) เป็นเมืองขนาดเล็กที่อยู่ใกล้กับเมืองท่าโบเน (Bone) ทางตอนเหนือของเมืองมอนโดวี (Mondovi) จังหวัดคอนสแตนติน (Constantine) ในฝั่งตะวันออกของประเทศแอลจีเรีย (Algeria) ซึ่งในขณะนั้นเป็นอาณานิคมของประเทศฝรั่งเศส มีพลเมืองประกอบด้วยชาวอาหรับ ฝรั่งเศส สเปน อิตาลี มอลตา และยิว บรรพบุรุษของกามูส์เป็นคนยากจนอพยพมาจากเมืองกูเลต์ ฟาเยท์ (Guled Fayet) ในมณฑลอัลซาสใกล้พรมแดนประเทศเยอรมนี มาตั้งถิ่นฐานประกอบอาชีพทางกสิกรรมอยู่ในเมืองมอนโดวี ในปีค.ศ. ๑๘๗๑ บิดาชื่อลูเชีย ออگุสต์ กามูส์ (Lucien Auguste Camus) มีอาชีพเป็นกรรมกรในไร่ อุ่น มารดาชื่อการีน แซ็งแตส (Catherine Sintès) เป็นลูกคนที่สองในจำนวนเก้าคนของครอบครัว มีเชื้อสายสเปนที่อพยพมาจากเมืองมาจอร์ก (Majorque) มีปัญหาเกี่ยวกับการได้ยินและไม่รู้หนังสือ ทั้งการอ่านและการเขียน กามูส์มีพี่ชายชื่อ ลูเชีย (Lucien) มีอายุมากกว่าเขา ๔ ปี ส่วนตัวเขาเป็นลูกชายคนเล็ก กามูส์ได้เขียนเล่าเกี่ยวกับบรรพบุรุษของตนในหนังสือเล่มสุดท้ายเรื่องบรรพบุรุษคนแรก (L' Homme Premier หรือ The First Man) ที่มีผู้พบต้นฉบับที่เขียนไม่จบในกระเป๋าสารพัดตัว กามูส์ในวันเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์

การเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในปี ค.ศ.๑๙๑๔ ส่งผลให้ชายฉกรรจ์รวมทั้งบิดาของกามูส์ ต้องถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารเพื่อทำสงคราม ระหว่างเยอรมันและฝรั่งเศส ผลจากสงครามการสู้รบในสมรภูมิลุ่มน้ำมาร์น (la bataille de la Marne) ของฝรั่งเศส ทำให้กามูส์ต้องสูญเสียผู้เป็นบิดาที่เป็นกำลังหลักของครอบครัวเนื่องจากถูกเศษระเบิดฝังในสมอง ลูเชีย กามูส์ได้เสียชีวิตในปี ค.ศ.๑๙๑๔ ที่โรงพยาบาลทหารของเมืองแซนต์-บริเยอว์ (Saint-Brieuc) ขณะมีอายุเพียง ๒๙ ปี หลังจากที่ยกามูส์เกิดได้เพียงปีเดียว ศพของเขาถูกฝังอยู่ในสุสานทหารของเมืองนี้ หลังจากการเสียชีวิตแล้วทางโรงพยาบาลได้ส่งเศษระเบิดที่พบในร่างลูเชียให้แก่มารดาของกามูส์ เธอเก็บรักษามันไว้ข้างๆรูปถ่ายของเขา บนผนังในห้องเช่าเล็กๆหลังจากที่เธอย้ายกลับไปเมืองที่เธอเกิดในแอลจีเรีย

^๑ ประหยัด นิชานนท์, “เอกสารคำสอนรายวิชา ๔๑๓๒๔๒ นักเขียนนวนิยายเฉพาะบุคคลอัลแบร์ต กามูส์”, (กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๕) (อัดสำเนา).

แต่ถึงอย่างไรก็ตามมารดาของกามูสได้อดทนต่อชีวิตโดยไม่ย่อท้อและกล่าวโทษต่อชะตากรรมที่ตนและลูกๆทั้งสองต้องเผชิญ กามูสเชื่อว่ามารดาของเขาเริ่มไม่ได้ยินและมีปัญหาในการพูด หลังจากเป็นไข้ไทฟอยด์หรือไข้รากสาดใหญ่ และเริ่มมีปัญหเกี่ยวกับสมอง หลังจากการตายของสามีของเธอ อาจจะเป็นสาเหตุนี้ก็เป็นได้ ที่ทำให้มารดาเริ่มหูตึงและพูดลำบาก

จากการสูญเสียเสาหลักในครอบครัว ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสมาชิกที่ยังคงมีชีวิตอยู่ ภาระหน้าที่ในการเลี้ยงดูลูก และค่าใช้จ่ายในครอบครัวจึงตกเป็นของมารดาแต่เพียงผู้เดียว ต่อมามารดาของกามูสตัดสินใจย้ายกลับไปอยู่กับยายจากเมืองมอนโดวี เมืองที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean Sea) เข้ามาใช้ชีวิตในเมืองหลวงของแอลจีเรีย (Alger) เธอพาครอบครัวย้ายไปอยู่ที่ Rue de Lyon ในเบลกูร์ต (Belcourt) ซึ่งเป็นย่านคนจน ในขณะที่ยายเป็นคนเลี้ยงกามูส และพี่ชาย ยายกำลังจะตายด้วยโรคมะเร็ง ในขณะที่เดียวกันลุงที่อาศัยในหอนี้เป็นอัมพาต ลุงทั้งสองคนอาศัยอยู่กับครอบครัวของเขา ครอบครัวกามูสจึงเป็นตัวแทนของความทุกข์ระทมและเคราะห์ร้ายทั้งหมดของมนุษย์

ย่าน Rue de Lyon ขณะนั้นอยู่ในยุคที่ยุโรปเต็มไปด้วยชนชั้นกรรมกร มารดาของกามูสได้เข้าบ้านเลขที่ ๙๓ ถนนลียง (Lyon) ซึ่งเป็นเพียงห้องเช่าชั้นบนสุดราคาถูก มีเพียงสามห้องเท่านั้น แต่ต้องอยู่แออัดถึง ๖ คนด้วยกัน สภาพความเป็นอยู่ที่นี่แร้นแค้นมาก เมื่อถึงเวลาอาหาร พวกเขาจะออกจากห้องเพื่อรับประทานอาหารโดยเอเตียนและโจเซฟจะวางอาหารไว้บนโต๊ะ ห้องเช่านี้ไม่มีน้ำ ก๊อก ไม่มีห้องน้ำ และไม่มีไฟฟ้า มีเพียงแสงสว่างที่ได้จากเทียนไขหรือจากตะเกียงน้ำมันเท่านั้น

ในตอนแรกมารดาของกามูสทำงานเป็นกรรมกรในโรงงานผลิตกระสุนปืน ต่อมาเปลี่ยนอาชีพเป็นแม่บ้านทำความสะอาด มารดาต้องรับภาระหนักนอกจากต้องเลี้ยงดูลูกทั้งสองแล้ว ยังต้องรับภาระเลี้ยงดูยายและลุงทั้งสองอีกด้วย ในขณะที่มารดาออกไปทำงาน กามูสและพี่ชายต้องอยู่ในความดูแลของยาย ซึ่งเป็นคนที่เข้มงวด อารมณ์ร้าย เอาแต่ใจตัวเอง ชอบดูว่ากามูสและพี่ชายเสมอ ไม่มีผู้ใดในบ้านกล้าโต้เถียง แม้แต่มารดาของกามูสเอง เมื่อเห็นกามูสถูกยายเย็บนติ ก็ไม่กล้าห้าม ได้แต่เพียงขอร้องให้ตีค่อยๆ เท่านั้น ส่วนลุงที่มีอยู่สองคนนั้น คนหนึ่งชอบใช้ชีวิตอยู่นอกบ้านและไม่สนใจใยดีต่อกามูส ส่วนอีกคนหนึ่งนั้นก็เป็นคนทุพพลภาพ ทำอะไรไม่ได้ การอยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมที่แออัด และไม่ถูกสุขลักษณะเช่นนี้ ทำให้กามูสเป็นเด็กไม่แข็งแรงเท่าที่ควร สภาพชีวิตที่อดคัดขัดสนและแร้นแค้น แออัดกันอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมเก่าคร่ำคร่า แม้แต่กระจกหน้าต่างก็ไม่มีเงินซื้อมาใส่ ต้องใช้กระดาษไขปิดไว้ ในยามฤดูหนาวพายุพัดกระดาษปิดหน้าต่างขาดรุ่งริ่ง ชวนให้จิตใจของกามูสหดหู่ ยิ่งหันไปทางใดก็พบแต่หน้าบึ้งตึงของยายและลุงที่ทุพพลภาพ และทั้งมารดาก็อยู่ในเสื้อผ้าเก่าคร่ำคร่าแบบหญิงรับใช้ทั่วไป ในความเรียงเชิงปรัชญา เรื่อง “เหรียญสองด้านของชีวิต” (L'Envers et

l'endroit) สะท้อนภาพยายที่ดูร้าย ผู้หญิงที่เห็นแก่ตัว โดยมากเธอจะเล่นละครเพื่อแสดงให้คนส่วนใหญ่สงสารเธอ ยายมีความสัมพันธ์ที่ไม่ค่อยดีกับหลานทั้งสอง รวมทั้งเอเตียน (Étienne) และโจเซฟ (Joseph) ด้วย

ในเดือนมิถุนายน ปีค.ศ. ๑๙๓๔ ขณะมีอายุได้ ๒๑ ปี กามูส์ได้แต่งงานกับซิโมน อียเย (Simone Hié) หลังจากนั้น ๒ ปีทั้งคู่ก็ได้แยกทางกัน บทสรุปของการแต่งงานครั้งแรกของกามูส์ สะท้อนให้เห็นความล้มเหลวและความผิดหวังในความรัก เป็นช่วงเวลาที่เขาหันหลังให้กับความรักโดยสิ้นเชิง ซึ่งส่งผลต่องานวรรณกรรมช่วงนี้ ที่ค่อนข้างเฉื่อยชาต่อความรัก ต่อมากามูส์ได้แต่งงานใหม่อีกครั้งในปีค.ศ. ๑๙๔๐ กับฟร็องซีน ฟอร์ (Francine Faure) ชาวเมืองโอรีอง (Oran) ประเทศแอลจีเรีย เธอมาจากครอบครัวชนชั้นกลาง มีอาชีพเป็นอาจารย์สอนวิชาคณิตศาสตร์ ทั้งคู่ให้กำเนิดลูกฝาแฝดชายหญิง แฝดชายชื่อฌ็อง (Jean) และแฝดหญิงชื่อ คาทรีน (Catherine)

ครอบครัวของกามูส์เป็นตัวอย่างการดำเนินชีวิตของชนชั้นแรงงานที่อาศัยอยู่ในแอลจีเรีย ชีวิตที่ทุกข์ยากลำบากและความอยู่ยงดิฐธรรมที่เกิดขึ้นจากการตกเป็นอาณานิคมภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส ยามใดที่เขากลับเข้ามาในบ้าน กามูส์ก็ต้องเผชิญหน้ากับสภาพชีวิตที่ทุกข์เข็ญยากลำบาก แต่ทันทีที่ได้ออกมาใช้ชีวิตในโลกภายนอก เขากลับเป็นเด็กที่ร่าเริง กามูส์หลีกเลี่ยงชีวิตอันขมขื่นเหล่านี้ด้วยการเล่นกีฬากับเพื่อนๆ ที่อยู่ละแวกนั้น เขามีความสุขกับสิ่งแวดล้อมของแอลจีเรีย ที่เต็มไปด้วยทะเลและท้องฟ้าสีคราม สิ่งเหล่านี้ได้หล่อหลอมให้เขาเป็นเด็กที่ร่าเริง และไม่ย่อท้อต่อชะตากรรม ความทุกข์ยากที่เขาและครอบครัวต้องเผชิญอยู่ ดูเหมือนว่าความยากจนเสียอีก ที่สอนให้เข้าใจชีวิตที่แท้จริง ทำให้ได้เรียนรู้ชีวิต และเข้าใจว่าความยากจนตลอดจนความทุกข์ยาก ไม่สามารถเป็นอุปสรรคขวางกั้น ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ได้ ด้วยเหตุนี้กามูส์จึงใช้ชีวิตอย่างอดทน และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ

กามูส์รักและผูกพันกับย่านเบลกูร์ดและประเทศแอลจีเรียมาก ภาพความงามของธรรมชาติและทิวทัศน์ที่งดงามของทะเลเมดิเตอร์เรเนียนฝังประทับใจ ด้วยเหตุนี้ เขาจึงสมมติให้สิ่งเหล่านี้เป็นฉากและเหตุการณ์ในงานวรรณกรรมของเขาเกือบทุกเรื่อง และยังนิยมใช้สิ่งนี้เป็นสัญลักษณ์ของวัฒนธรรมเมดิเตอร์เรเนียนและชีวิตที่เรียบง่ายโลดแล่นไปตามครรลองของธรรมชาติอีกด้วย นอกจากนี้ เนื่องจากครอบครัวของกามูส์ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับศาสนา อาจเป็นผลให้กามูส์มีแนวคิดแบบอเทวนิยม (Atheism) และพัฒนาเป็นปรัชญาความไร้เหตุผล (Absurdism) ซึ่งปรากฏในผลงานของเขาหลายเรื่อง

ด้านการศึกษา

ระหว่าง ปี ค.ศ.๑๙๑๘-๑๙๒๓ กามูสได้เข้าศึกษาในโรงเรียนเทศบาลใกล้บ้าน “ครูหลุยส์ แซร์แม็ง (Louis Germain) เป็นนักเผยแพร่ลัทธิอเทวนิยมด้วยใจรักและเสียสละ เล็งเห็นว่ากามูสมีทางไปได้ไกลทางด้านการศึกษา จึงช่วยสนับสนุนอย่างเต็มที่”^๒ ครูผู้สอนพิเศษให้เขาหลังเลิกเรียนทุกวัน ด้วยความช่วยเหลือของครูทำให้กามูสสามารถขิงทุนไปเรียนต่อที่โรงเรียนมัธยม (Grand Lycée) อันดับหนึ่งของประเทศได้ตามความต้องการ และภายหลังก็สามารถเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอัลจีเรีย ด้วยความสำนึกในบุญคุณอันยิ่งใหญ่ของครูผู้นี้เสมอมา กามูสได้กล่าวสุนทรพจน์ในพิธีมอบรางวัลโนเบล ในวันที่ ๑๖ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ ว่าเขาอุทิศรางวัลโนเบลนี้ให้กับหลุยส์ แซร์แม็ง ครูคนแรกที่สอนเขาในระดับประถมศึกษา และเป็นผู้ช่วยสอนวิชาความรู้และส่งเสริมเขา และจดจำได้ว่า เขาไม่สามารถสอบเข้าโรงเรียน Grand Lycée d' Alger ได้ ถ้าหากปราศจากครูผู้นี้ ดังนั้นคุณครูแซร์แม็งผู้เป็นทั้งครูและเสมือนบิดาบังเกิดเกล้าของกามูส ถือเป็นจุดเริ่มต้นแนวความคิด และวางรากฐานในการศึกษาของเขา นอกจากนี้ยังเป็นต้นแบบทางด้านการศึกษา ตลอดจนผู้จุดประกายความฝัน และมีอิทธิพลต่อความฝันของเขาในวัยเด็กที่อยากเป็นครูสอนหนังสืออีกด้วย

ในปีค.ศ. ๑๙๒๓-๑๙๓๐ กามูสได้เข้าศึกษาในโรงเรียน Grand Lycée d' Alger โรงเรียนอันดับหนึ่งของประเทศแอลจีเรียด้วยการสอบชิงทุน ดังนั้นภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาจึงไม่ตกเป็นภาระของครอบครัว เมื่อครั้งต้องศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา กามูสต้องเผชิญหน้ากับเพื่อนใหม่ที่มาจากหลากหลายครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย เนื่องจากความที่กามูสมีฐานะยากจน เขาจึงมักได้รับการดูถูกจากเพื่อนๆ แต่เขาก็ได้แสดงให้เห็นว่าฐานะยากจนไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและความสัมพันธ์ที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อกัน เขาไม่ถือว่าชาติกำเนิดของตนนั้นเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตร่วมกับคนอื่นๆ และถือได้ว่าเป็นหลักการพื้นฐานที่กามูสยึดถือตลอดอายุขัย ดังนั้นเพราะการเรียนที่ดีเด่นและความมีมนุษยสัมพันธ์ดี ในที่สุดจึงไม่แปลกที่กามูสจะเป็นที่ชื่นชอบของเพื่อนๆ กามูสได้รับการยอมรับการเพื่อนๆ และได้ฉายาว่าเจ้าชายน้อย (Le Petit Prince) กามูสได้แสดงความรู้สึกของตนในงานเขียนชื่อ L'Envers et l'Endroit ซึ่งเขาเขียนในปีค.ศ. ๑๙๕๔ ว่า

ข้าพเจ้ารู้สึกที่ข้าพเจ้ามีพลังอันนด จะใช้มันอย่างไรดี ความจนไม่ใช่อุปสรรค เพราะในทวีปอาฟริกาไม่ต้องเสียเงินค่าอาบน้ำทะเลและค่าอาบน้ำแสงแดด อุปสรรคจึงอยู่ที่อคติหรือที่ใจทรมามากกว่า ขณะนั้นข้าพเจ้ามีโอกาสอย่างยิ่งที่จะเป็นนักเลงโตและข้าพเจ้าก็กล้าตัว

^๒ กิรติ บุญเจือ, **ปรัชญาลัทธิอัตถิภาวนิยม**, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒),

ผิดพลาดไปหลายครั้ง...ข้าพเจ้าได้พยายามจะแก้ไขเท่าไรก็ไม่สำเร็จ จนในที่สุดข้าพเจ้าจึงเข้าใจได้ว่ามีชะตาชีวิตในธรรมชาติของสิ่งต่างๆ ควรจะรับสภาพเสียดีกว่าว่าตัวเองหัวสูง และควรพยายามหาวิธีใช้มันให้เกิดประโยชน์^๓

นอกจากการเรียนที่ดีเด่น เขายังเป็นนักกีฬามีความสามารถโดยเฉพาะฟุตบอล ซึ่งเขาชื่นชอบและเล่นได้ดีเป็นพิเศษ ขณะที่แกมูส์เรียนอยู่ที่ Grand Lycée d' Alger เขายังได้เป็นผู้รักษาประตูของทีมเรสซิ่งอูนิแวร์ซิตีแตร (Racing Universitaire) แห่งเมืองแอลจีเรีย ในบทความ Albert Camus and football แกมูส์ถูกเพื่อนชื่อ Charles Poncet ถามว่าระหว่างฟุตบอลและละครชอบสิ่งไหนมากกว่ากัน แกมูส์ตอบว่าฟุตบอลโดยปราศจากความลึกลับ ข้อสังเกตคือ เหตุที่ถูกต้องคำถามเปรียบเทียบระหว่างฟุตบอลและละครเช่นนี้ เนื่องจากสำหรับเขาถือว่าละครนั้นเป็นวิถีทางหนึ่งในการถ่ายทอดการกระทำของมนุษย์อย่างชัดเจน ดังนั้นแกมูส์จึงชื่นชมงานวรรณกรรมประเภทละครเป็นพิเศษ

แกมูส์มีความใฝ่ฝันอยากจะเป็นนักฟุตบอลอาชีพ แต่วันโรคเป็นโรคที่รบกวนเขาตลอดทั้งชีวิตทำลายเป้าหมายที่เขาฝันไว้ ในปีค.ศ. ๑๙๓๐ เขาประสบปัญหาทางด้านสุขภาพเนื่องจากเป็นวัณโรค จึงต้องพักการเรียนถึง ๑ ปีเต็ม แกมูส์ได้กล่าวไว้ในงานวรรณกรรมรวมชิ้นแรกเรื่อง “ท่ามกลาง” (L'Envers et l'Endroit) ว่า “ข้าพเจ้าได้รู้จักความกลัว ได้รู้จักการท้อใจ แต่ข้าพเจ้าไม่เคยรู้สึกระทมขมขื่นเลย”^๔

แม้ว่าจะมีอุปสรรคทางด้านสุขภาพ แกมูส์ยังคงมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในปี ค.ศ.๑๙๓๒ แกมูส์สอบได้ทุนเรียนดีและเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยแอลจีเรีย (University of Algiers) ในคณะอักษรศาสตร์ สาขาวิชาปรัชญา สำหรับการเลือกศึกษาในสาขาปรัชญาแทนการศึกษาในสาขาที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเขาและครอบครัวได้มากกว่านี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าจากสภาพชีวิตในวัยเด็กของเขามีส่วนในการตัดสินใจในครั้งนี้ เพราะชีวิตที่ต้องประสบปัญหาต่างๆ ประกอบกับความพยายามแสวงหาความหมาย ตลอดจนคุณค่าของชีวิตมาโดยตลอด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในทางปรัชญาประกอบกับนิสัยรักการอ่านมาตั้งแต่เด็ก จึงไม่แปลกที่เขาตัดสินใจเลือกเรียนสาขาปรัชญา ชีวิตในมหาวิทยาลัยสำหรับแกมูส์มีลักษณะแตกต่างจากเด็กที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน เพราะหลังจากที่เขาเลิกหาตัวหายดีแล้ว ก็หารายได้พิเศษในระหว่างที่เรียน แกมูส์หาเลี้ยงตนเองจากการขายชิ้นส่วนรถยนต์ ทำงานเป็นเสมียนที่ Préfecture d'Alger และเป็นผู้ช่วยวิจัยที่สถาบันตรวจสอบอนุชนิยวิทยาของซาคาร่า (Sahara) นอกจากนี้เขายังทำงานทุกอย่าง ตั้งแต่เป็นกรรมกร

^๓ อ้างแล้ว.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔๑.

จนถึงงานสำนักงาน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวและเงินจือครอบครัวเพื่อแบ่งเบาภาระของมารดาที่ต้องหาเลี้ยงครอบครัวมาโดยตลอด

ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้กามูสได้พบกับ ฌอง เกรนิเยร์ (Jean Grenier) ครูผู้เคยสอนกามูสมาก่อนในชั้นมัธยมศึกษา แต่ในขณะนั้นได้มาสอนให้มหาวิทยาลัย เกรนิเยร์มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่ออาชีพของกามูส และวางรากฐานแนวคิดทางปรัชญาให้แก่เขา เกรนิเยร์เองเป็นนักคิดนักเขียนที่มีชื่อเสียงอยู่แล้วและเป็นผู้เชี่ยวชาญทางปรัชญาจิตนิยม ได้สอนกามูสให้รู้จักนักปรัชญาด้านนี้หลายท่าน เช่น ฮัสเซล (Hussell) ไฮเดอร์เกอร์ (Heidegger) และยาสเปอร์ (Jasper) ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่กามูสได้เริ่มสร้างและพัฒนาแนวคิดทางปรัชญาของตนให้เป็นระบบตามกระบวนการทางปรัชญา นอกจากนี้ใน Albert Camus biography ได้กล่าวถึงบทบาทของเกรนิเยร์ ว่านอกจากสอนวิชาความรู้ให้กับกามูสแล้ว ยังแนะนำให้กามูสเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ในแอลจีเรียอีกด้วย เกรนิเยร์ เป็นทั้งครูและเพื่อนตลอดชีวิตของเขา กามูสยังได้อุทิศหนังสือบางเล่มให้แก่ฌอน เกรนิเยร์ (Jean Genier) อาจารย์ที่เปิดพรมแดนความรู้ทางปรัชญาให้แก่ตนอีกด้วย

ในปี ค.ศ.๑๙๓๖ กามูสได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงสาขาปรัชญา ในหัวข้อ อภิปรัชญาคริสต์ศาสนากับลัทธิเพลโตใหม่ (Métaphysique chrétienne et Néoplatonisme) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอารยธรรมกรีกกับคริสต์ศาสนาในงานของเพลตินัส (Plotinus) และแซงต์ออสติน (Saint Augustine) แสดงให้เห็นแนวคิดของกามูสที่ไม่เชื่อในพระเจ้า (agnosticism) ด้วยการกล่าวว่าเขาวิญญ์บางสิ่งเกี่ยวกับความเชื่อของศาสนาคริสต์ (Christian) ที่ซึ่งเขาไม่ยอมรับ จากการพิจารณาจะเห็นได้ว่ากามูสนั้น เป็นพวกอเทวนิยมที่ไม่เชื่อในพระเจ้า และโชคชะตาที่ถูกกำหนดโดยพระเจ้า เนื่องจากสภาพชีวิตที่เขาพยายามสร้างขึ้นด้วยตัวเองมาโดยตลอดไม่เคยคาดหวังที่จะพึ่งพาต่อโชคชะตา หรืออ่อนวอนต่อพระเจ้า ประกอบได้รับแนวคิดแบบอเทวนิยมมาจากคุณครูแย้มงที่สอนเขาในชั้นประถมศึกษา ครั้นสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท กามูสได้เสนอวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอกต่อมหาวิทยาลัยแต่ไม่ได้รับการพิจารณา ความหวังในการประกอบอาชีพครู จึงไม่ประสบความสำเร็จ

ด้านสังคมและการเมือง

กามูสเป็นผู้ที่มีความตื่นตัวตลอดเวลา รักในเสรีภาพและความยุติธรรม การที่ชีวิตของกามูสต้องคลุกคลีกับคนยากจนเป็นส่วนมากนั้น ทำให้กามูสมีความเห็นอกเห็นใจคนยากจนเป็นพิเศษ และต้องการทำอะไรบางอย่างที่จะช่วยให้คนเหล่านี้มีสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น เขาจึงเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆทั้งทางสังคมและการเมือง โดยเริ่มในปีค.ศ. ๑๙๓๒ ขณะกามูสมีอายุได้ ๑๙ ปี เขาได้เขียนบทความลงตีพิมพ์ในวารสารใต้ (Sud) สลับไปด้วยกัน

ในปีค.ศ. ๑๙๓๓ หลังจากฮิตเลอร์ขึ้นครองอำนาจในเยอรมนี กามูสได้เข้าร่วมต่อสู้กับขบวนการต่อต้านฟาสซิสต์อัมสเตอร์ดัม-เพลแยล (Amsterdam-Pleyel) ที่องรี บาร์บุสส์ (Henry Barbusse) และโรแม็ง โรลลิ่ง (Romain Rolland) เป็นผู้ก่อตั้งขึ้น

ในปี ค.ศ. ๑๙๓๔ ระยะเวลาที่กามูสเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้เข้าร่วมและออกจากพรรคคอมมิวนิสต์ กามูสเข้าเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศส เพราะเลื่อมใสในปรัชญาของพรรคการเมืองนี้ที่จะสร้างสังคมใหม่ที่ปราศจากการเอารัดเอาเปรียบให้ทุกคนมีสิทธิและความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในระหว่างหนึ่งปีที่เป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ กามูสช่วยทำกิจกรรมต่างๆให้พรรคอย่างเต็มที่ แต่ต่อมาภายหลังเมื่อทราบว่าพรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศสยอมรับนโยบายของ สตาลินในรัสเซียมาปฏิบัติมากกว่าที่จะช่วยเหลือชาวอาหรับที่ยากจนในแอลจีเรีย กามูสจึงลาออกจากสมาชิกภาพและหันกลับไปทำงานละครกับเพื่อนๆ อีกครั้งหนึ่ง

ในระหว่างที่กามูสเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศสในแอลจีเรีย เขาได้พบกับเพื่อน ๒ คนที่คงอยู่ใกล้ชิดกับเขาตลอดชีวิต คือฌอง ปอล ซิคาร์ด (Jeanne-Paul Sicard) และมาร์กูรีท โดเบร็น (Marguerite Dobrenn) ที่มีความสนใจในพรรคคอมมิวนิสต์และละครร่วมกัน เขาสนับสนุนชาร์ลส์ เดอ โกลล์ (Charles De Gaulle) ระหว่างการต่อต้าน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่เหมาะสมทางการเมืองสำคัญในยุคหลังสงคราม และพวกเขาทั้งคู่มีชีวิตร่วมกับกามูสในบ้านที่ กามูสเรียกว่าบ้านริมชายขอบโลก (The House at the Edge of the World) ใน ปี ค.ศ.๑๙๓๕ ที่แอลจีเรีย

จนกระทั่งใน ปี ค.ศ.๑๙๓๗ ได้ตัดขาดจากพรรคคอมมิวนิสต์อย่างถาวรการที่เขาปฏิเสธคำสอนของลัทธิมาร์กซ์ (Marxism) ใจว่าเขาคือต่อต้านมาร์กซิสต์อย่างรุนแรง แต่ในทางตรงกันข้ามเขากับชื่นชมแนวคิดของคาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) เสียด้วยซ้ำ เนื่องจากมาร์กซ์ต้องการปลดแอกให้กับประชาชน ตลอดจนสร้างความเป็นธรรมและความเท่าเทียมกันให้เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งเป็นสังคมในอุดมคติที่ปราศจากการเอารัดเอาเปรียบ ด้วยการฟื้นฟูสิทธิและเสรีภาพคืนให้กับประชาชน แต่คำสอนของมาร์กซ์ที่ผู้ศรัทธานำมาใช้ในการปฏิบัติ กลับเป็นเครื่องมือสร้างอำนาจให้กับตนและพวกพ้อง ซึ่งเป็นการลดทอนเสรีภาพของมนุษย์ ตลอดจนทำลายความชอบธรรมของสังคม ในขณะที่กามูสหวังว่าพรรคคอมมิวนิสต์ฝรั่งเศสจะสามารถสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สำหรับคนยากจนในแอลจีเรียดังที่เขาปรารถนา แต่ในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้วิถีชีวิตของผู้ยากไร้ลำบากมากกว่าเดิม ด้วยเหตุนี้กามูสจึงปลีกตัวออกจากพรรคคอมมิวนิสต์ในขณะที่นักปรัชญาอย่าง ฌ็อง ปอล ซาทร์ และแมโล -ปงตี (Merleau-Ponty) ยังคงศรัทธาและบูชาต่อลัทธินี้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ากามูสเป็นคนแรกในบรรดานักปรัชญาร่วมยุคเดียวกัน ที่เห็นความล้มเหลวของพรรคคอมมิวนิสต์ก่อนคนอื่นๆ

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๑ นาซี (Nazism) ของเยอรมันเรืองอำนาจและเข้ายึดครองฝรั่งเศส ส่งผลให้กามูสต้องหนีภัยสงคราม และในช่วงปลายปี ค.ศ. ๑๙๔๑ กามูสได้ตัดสินใจกลับมาพำนักที่ฝรั่งเศสอีกครั้งหนึ่ง ด้วยสำนึกต่อบทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่พึงปฏิบัติต่อมาตุภูมิ โดยปรารถนาที่จะเข้าร่วมกับองค์กรลับใต้ดินเคลื่อนไหวต่อต้านของฝรั่งเศส (The French Resistance Movement) ในการต่อต้านลัทธินาซีของเยอรมันที่เข้ายึดครองฝรั่งเศสและแอลจีเรีย ตลอดจนเมืองต่างๆ ที่ตกอยู่ภายใต้การปกครองของกองทัพอดอล์ฟฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่กามูสได้หวนกลับมา มีบทบาทในการเคลื่อนไหวทางการเมืองอีกครั้ง

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๓ กามูสเข้าร่วมกับกลุ่มต่อต้านนาซีที่มีชื่อว่าซัคองรบ (Combat) โดยรับผิดชอบในการทำหนังสือใต้ดินของกลุ่มซึ่งมีชื่อเดียวกัน เพื่อเป็นองค์กรลับในการเคลื่อนไหวต่อต้านกองทัพนาซี เดือนสิงหาคม ค.ศ. ๑๙๔๓ ปาสกาล เปียได้เข้ามาเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ ซึ่งในขณะนั้นมีปัญญาชนในฝรั่งเศสหลายคนเข้าร่วมกับองค์กรนี้อาทิ ฌ็อง ปอล ซาร์ตร์ (Jean-Paul Sartre) อองเดร มาโรล (André Malraux) เอ็มมานูเอล โมเนียร์ (Emmanuel Mounier) เรมอนด์ อารอน (Raymond Aron) และปิแอร์ เฮร์บาร์ท Pierre Herbart สำหรับกามูสได้ร่วมเคลื่อนไหวอย่างลับๆ โดยเข้าร่วมทำงานกับหนังสือพิมพ์ซัคองรบ (Combat) ด้วยสภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจับอาวุธต่อสู้ จึงมีส่วนร่วมเป็นเพียงแนวหลัง ช่วยเขียนบทความตีแผ่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามโลก สะท้อนภาพการกดขี่และความโหดร้ายทารุณของกองทัพนาซี ที่ปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเยี่ยงทาส

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ เมื่อมีการฆาตกรรมหมู่และการปราบปรามประชาชนที่เมืองเซติฟ (Sétif) กามูสเดินทางกลับไปยังแอลจีเรียเพื่อสืบหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๖ ในช่วง la guerre d'Algérie (สงครามเรียกร้องเอกราชของแอลจีเรีย) ขณะเดินทางอยู่ในแอลจีเรีย กามูสเรียกร้องให้มีการพักระหว่างฝรั่งเศสกับแอลจีเรีย เพื่อร่วมกันหาทางออกในการจัดการบริหารประเทศต่อไป เป็นเหตุให้ทั้งชาวฝรั่งเศส โดยเฉพาะบรรดาปัญญาชนซ้ายจัดและชาวแอลจีเรียมองว่าเขาเป็นคนทรยศต่อพวกตน

ด้านอาชีพ

กามูสประกอบอาชีพหลากหลาย เช่น ผู้เขียนบท ผู้กำกับ นักแสดงละคร นักหนังสือพิมพ์ นักวรรณกรรม เป็นต้น

ในปี ค.ศ. ๑๙๓๕ กามูสเริ่มเขียนเรื่อง L'Envers et l'Endroit (เหรียญสองด้าน) ซึ่งเป็นงานรวมเรื่องสั้นและได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๓๗

ในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๓๕-๑๙๓๖ ระหว่างที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแอลเจียร์นั้น เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจนดังได้กล่าวแล้วข้างต้น กามูสจึงต้องทำงานจิปาละเพื่อนำเงินมาจุนเจือในการศึกษาและดำรงชีวิต เช่น ทำงานในแผนกอุตุนิยวิทยาของมหาวิทยาลัย เป็นพนักงานขายอุปกรณ์ประดับยนต์ พนักงานของที่ว่าการจังหวัด เป็นต้น และ ในช่วงนี้เช่นกัน เขากับเพื่อนอีกสองสามคนได้ร่วมกันบริหารศูนย์วัฒนธรรมเมืองแอลเจียร์ (la Maison de la Culture) และก่อตั้งคณะละครแห่งน้ำพักน้ำแรง (Théâtre du Travail) ขึ้นซึ่งกามูสเป็นทั้งนักแสดง ผู้อำนวยการ ผู้กำกับและผู้แปลบท เขากับเพื่อนอีกสองสามคนร่วมกันแต่งบทละครเรื่องขบถในดินแดนแอสตูรีส์ (Révolte dans les Asturies) เพื่อแสดงในคณะละครดังกล่าว แต่ถูกห้ามแสดงอาจจะด้วยเหตุผลทางการเมือง อย่างไรก็ตาม บทละครเรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ Charlot (ชาร์ลอต) ในภายหลัง

กามูสยังได้เขียนบทละครโดยดัดแปลงจากเรื่อง Le Temps Mépris ของ André Malraux ซึ่งเป็นบทละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของกรรมกรในแอลจีเรีย และได้รับความนิยมมากในช่วงเวลานั้น กามูสทำงานด้านการละครควบคู่กับการทำงานให้กับพรรคคอมมิวนิสต์ ละครส่วนใหญ่ที่แสดงนั้น เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตที่ยากไร้ของกรรมกร ประกอบกับการนำเอาละครที่ดีและสะท้อนแนวคิดในการต่อสู้ชีวิตให้กับคนจนมีโอกาสได้ดู จนกระทั่งเขาเกิดหมดศรัทธาที่มีต่อพรรคคอมมิวนิสต์ ที่ไม่ปรารถนาจะดูแลคนยากจนในแอลจีเรียอย่างจริงจัง ครั้นเมื่อพรรคคอมมิวนิสต์ในแอลจีเรียนำนโยบายของฟาสซิสต์ในรัสเซียมาใช้ จนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชนชั้นกรรมกร และผู้ยากไร้ภายใต้อาณานิคมของฝรั่งเศสได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวอาหรับที่เป็นมุสลิม กามูสจึงตัดสินใจออกจากพรรคคอมมิวนิสต์ และหาทางช่วยเหลือคนยากจนในสังคมด้วยวิถีทางของตนเอง

ในปีค.ศ. ๑๙๓๖-๑๙๓๗ เนื่องจากสภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวย เชื้อโรคร้ายที่อยู่ในตัวเริ่มกำเริบอีกครั้ง ด้วยความผิดหวังจึงออกท่องเที่ยวตามที่ต่าง ๆ ระหว่างที่เดินทางท่องเที่ยวได้เขียนความเรียงทางปรัชญาเชิงกวี (essai lyrique) รวมเล่มชื่อ “สังขธรรมแห่งวิวาร์” (Noces) ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในปีค.ศ. ๑๙๓๙ และวรรณกรรมเรื่อง “ความตายอันแสนสุข” (La Mort heureuse) ซึ่งเป็นนวนิยายเรื่องแรกของเขา แต่ได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๗๑ หลังมรณกรรมของเขาแล้ว

นวนิยายเรื่องแรกชื่อ “ความตายอันแสนสุข” (La Mort heureuse) เป็นโครงร่างของนวนิยายเรื่อง “คนนอก” ด้วยความไม่สมบูรณ์ของเนื้อหาของนวนิยายเรื่องนี้ เขาจึงไม่ยอมให้ตีพิมพ์ ดังที่ อำพรธณ โอตระกูล กล่าวในบันทึกของผู้แปล นวนิยายเรื่อง “ความตายอันแสนสุข” ไว้ว่า “เนื่อง

เพราะเป็นคนพิถีพิถันไม่ยอมปล่อยงานเขียนประเภทสุกเขาเผากินให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณชน ”^๕ จนกระทั่งถูกตีพิมพ์หลังจากที่เขาเสียชีวิตไปแล้ว ๑๑ ปี เมื่อสภาพร่างกายและจิตใจเริ่มดีขึ้น กามูสได้เดินทางกลับแอลจีเรียอีกครั้ง ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เขาดัดจริตจากการเป็นสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์ด้วยความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมือง

ต่อมาเมื่อกลับมายังแอลจีเรียในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๓๖-๑๙๓๗ กามูสเข้าเป็นนักแสดงของ คณะละครราดิโอ-อัลเจียร์ (Radio-Alger) ในปี ค.ศ. ๑๙๓๗ หลังออกจากการเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์โดยเด็ดขาดแล้ว กามูสได้ก่อตั้งคณะละครใหม่ขึ้นชื่อว่ากามูสได้ก่อตั้งคณะละครใหม่ขึ้นชื่อว่าคณะละครแห่งแรงงาน (Théâtre de l'Équipe) ซึ่งในความเป็นจริงก็คือ คณะ Théâtre du travail เพียงแต่เปลี่ยนชื่อใหม่ สำหรับคณะละครใหม่ของกามูส นอกจากดำรงตำแหน่งผู้กำกับ นำแสดง เขายังเขียนบทละครเอง อาทิ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ กามูสเริ่มเขียนบทละครเรื่องกาลิกูลา (Calicula) ซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๔ และนำออกแสดงในปี ค.ศ. ๑๙๔๕ ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามคณะละครนี้สามารถดำเนินการไปได้ก็เพียง ๒ ปี เท่านั้น เนื่องจากความขัดแย้งของตัวกามูสเองและคณะละคร ที่แสดงเรื่องราวในลักษณะต่อต้านความมั่นคงของรัฐ จึงถูกสั่งห้ามแสดงละครในหลาย ๆ เรื่องประกอบกับการเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในปี ค.ศ. ๑๙๓๙ จนกระทั่งคณะละครของเขาถูกปิดตัวอย่างถาวร

ตั้งแต่เดือนตุลาคม ค.ศ. ๑๙๓๘ จนถึง กันยายน ค.ศ. ๑๙๓๙ กามูสได้ทำงานเป็นนักหนังสือพิมพ์ที่อัลเจียร์ เรปูบลิกแก็ง (Alger Republicain) ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ฝ่ายซ้ายที่สร้างขึ้นใหม่ อาชีพหนังสือพิมพ์มีประโยชน์ต่อกามูส ๒ ทาง คือ ทำให้เขามีรายได้ที่สม่ำเสมอ และเป็นเวทีแสดงทัศนะทางการเมือง กามูสได้อุทิศงานในช่วงนี้ให้กับคนยากจนที่ถูกกดขี่ในแอลจีเรีย เพื่อเป็นกระบอกเสียงร้องทุกข์แทนคนเหล่านี้ จุดเริ่มต้นสำหรับการก้าวสู่วงการหนังสือพิมพ์ของกามูส เกิดจากการชักชวนของปาสกาล เปีย (Pascal Pia) ถือเป็นนักเขียนและนักหนังสือพิมพ์ชื่อดังชาวฝรั่งเศส และเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับนี้

ในปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ปาสกาล เปีย แต่งตั้งให้กามูสเป็นคณะทำงานในหนังสือพิมพ์ อัลเจียร์ เรปูบลิกแก็ง เมื่อกามูสมีชื่อเสียงในแอลจีเรีย หนังสือพิมพ์กลับถูกปิดตัวลง หลังจากนั้นกามูสได้ร่วมงานกับเปียทำงานที่หนังสือพิมพ์ชื่อเลอซัวร์ เรปูบลิกแก็ง (Le Soir Republicain) สันนิษฐานว่าเขาดำรงตำแหน่งบรรณาธิการให้หนังสือพิมพ์นี้ แต่เป็นระยะเวลาเพียงสั้นๆ เท่านั้น เขาวิพากษ์วิจารณ์ผู้ปกครองฝรั่งเศสที่อยู่ในเมืองอย่างรุนแรง หลังจากที่หนังสือพิมพ์ถูกครอบงำ ในไม่ช้าการก่อตั้ง

^๕ Albert Camus, ความตายอันแสนสุข, แปลโดย อำพรพรรณ โอตระกูล, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: สามัญชน, ๒๕๓๔), หน้า ๑๑.

หนังสือพิมพ์ของเขา ไม่เป็นที่ปรารถนาของทางการจึงถูกสั่งปิดหลังจากนั้นเขาก็ไม่มีงานทำในแอลจีเรีย สาเหตุสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์ฉบับนี้ถูกปิด เนื่องจากเป็นกระบอกเสียงของคนยากไร้ ที่คอยปลุกเร้าให้คนยากจนในแอลจีเรียลุกขึ้นมาต่อต้านความอยุติธรรมของรัฐที่ใช้อำนาจกดขี่ประชาชน โดยเฉพาะในปี ค.ศ. ๑๙๓๙ เขาตีพิมพ์รายงานข่าวเปิดโปงปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนในกาบิลี เรื่องความทุกข์เข็ญในกาบิลี (Misère de la Kabylie) ดังนั้นกามูสและสำนักพิมพ์ที่เขาทำงาน จึงมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับรัฐบาลมาโดยตลอด จากการพิจารณาบทบาททางด้านหนังสือในช่วงนี้ ชี้ให้เห็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกามูสในแอลจีเรีย ด้วยการใช้ปากกาเป็นอาวุธในการต่อสู้เรียกร้องความยุติธรรมในสังคม อีกทั้งสำนักพิมพ์ต่างๆ ที่เขาได้ร่วมทำงานนั้น ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการปกครองอาณานิคมของรัฐบาลฝรั่งเศสในแอลจีเรีย ดังนั้นกามูสจึงถือเป็นศัตรูตัวฉกาจของทางการในช่วงเวลานั้น และถูกรัฐบาลสั่งหยุดพิมพ์หนังสือ และถูกปิดอย่างถาวรในเดือนมีนาคม ค.ศ. ๑๙๔๐ เช่นเดียวกับคณะละครของเขาที่ถูกปิดตัวไปก่อนหน้านี้ ซึ่งเป็นการยุติบทบาทนักหนังสือพิมพ์และงานทางด้านละครของกามูสในแอลจีเรียไปโดยปริยาย

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ เมื่อหนังสือพิมพ์ Alger républicain ที่ประสบปัญหาในการตีพิมพ์เผยแพร่และเปลี่ยนชื่อเป็น Soir républicain (ซัวร์ เรปูบลิกแก็ง) ถูกทางการสั่งห้าม กามูสตกอยู่ในสภาพตกงาน จึงเดินทางออกจากประเทศแอลจีเรีย มุ่งหน้าสู่กรุงปารีสและเข้าทำงานในหนังสือพิมพ์ Paris-Soir (ปารีส-ซัวร์) ในตำแหน่งเลขาธิการบรรณาธิการ แต่ที่สำนักพิมพ์แห่งนี้มีอุดมการณ์ที่แตกต่างจากแนวคิดช่วงที่ทำงานในแอลจีเรีย ส่งผลให้กามูสไม่มีความสุขกับการทำงานใหม่นี้ เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่ที่พิมพ์ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับอาชญากรรมและเรื่องอื้อฉาวในสังคม ซึ่งตรงกันข้ามกับแนวคิดของเขาที่เห็นว่าหนังสือพิมพ์ควรจะเสนอความเป็นไปของสังคม และต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์ ดังนั้นเขาจึงลาออกในปลายปีนั่นเอง

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๐ นี้เขาได้เขียนงานอีกชิ้นหนึ่งเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งเป็นงานที่รู้จักกันดีโดยทั่วไปคือเรื่องคนนอก (L'Étranger) แต่ต้องรอนจนถึงปี ค.ศ. ๑๙๔๒ จึงได้รับการตีพิมพ์

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๑ นาซี (Nazism) ของเยอรมันเรืองอำนาจและเข้ายึดครองฝรั่งเศส ส่งผลให้กามูสต้องหนีภัยสงครามและแยกกับภรรยา ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการสร้างผลงานเรียกร้องเสรีภาพในช่วงนี้อีกหลายชิ้น กามูสออกจากสมรภูมิโดยกลับไปแอฟริกาใต้อีกครั้งหนึ่ง ในเมืองโอโร่งในแอลจีเรีย ที่นั่นเขาเริ่มต้นใหม่ด้วยการเป็นครูสอนวิชาฝรั่งเศสศึกษา (les Etudes francaises) ในโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่งอยู่ระยะหนึ่ง

ที่นี้กามูสเริ่มเขียนบันทึกเรื่องราวที่เป็นโครงร่างของความเรียงเชิงปรัชญาเรื่องชะตากรรมของซิซิฟัส (Le Mythe de Sisyphe) เป็นความเรียงว่าด้วยความไร้เหตุผลของสภาวะและการดำรงอยู่

ของมนุษย์ ผลงานชิ้นนี้เสร็จสมบูรณ์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๑ และได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๒ และยังเป็นพื้นฐานแนวความคิดสำหรับนวนิยายเรื่องใหม่ที่ชื่อกาฬวิบัติ (La Peste) ผลงานหลักที่ทำให้เขาได้รับรางวัลโนเบล และที่ต้องใช้เวลาเขียนนานถึง ๘ ปีจึงเสร็จสมบูรณ์ และตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ผลงานชิ้นนี้ประสบความสำเร็จอย่างมากเช่นกัน

ในปี ค.ศ. ๑๙๔๓ กามูส์เริ่มลงมือเขียนนวนิยายเรื่องความเข้าใจผิด (Le Malentendu) และจดหมายถึงเพื่อนชาวเยอรมันคนหนึ่ง (Lettre à un ami allemand) หลังจากที่ถูกกลุ่ม Combat เข้าร่วมกับกลุ่มต่อต้านนาซีอื่นๆ กามูส์ออกมาทำงานในสำนักพิมพ์กัลลิมาต์ (Gallimard) โดยทำหน้าที่เป็นผู้อ่านและคัดสรรผลงานเพื่อตีพิมพ์

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ เริ่มสงบลง ในปี ค.ศ. ๑๙๔๔ กามูส์ก็ยังคงทำงานร่วมกับหนังสือพิมพ์ซัคธรบ (Combat) ระยะหนึ่ง ในขณะที่ทำงานเป็นหนังสือพิมพ์ เขายังใช้เวลาว่างในการเขียนบทความ และได้นำเสนอผลงานละครของเรื่อง คือ “กาลิгуลา” (Caligula) ที่เขียนขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๓๘ ได้ออกแสดงต่อสาธารณะชนที่กรุงปารีสเป็นครั้งแรก และได้รับการตอบรับจากผู้ชมเป็นอย่างดี และอีกเรื่องคือ “ความเข้าใจผิด” (Le Malentendu) หากพิจารณาบทละครสองเรื่องนี้เปรียบเทียบกับนวนิยายเรื่อง “ความตายอันแสนสุข” “คนนอก” ตลอดจนความเรียงเชิงปรัชญาเรื่อง “ชะตากรรมของซิซิฟัส” งานวรรณกรรมช่วงนี้เป็นช่วงแนวความคิดของกามูส์ ที่ตั้งคำถามต่อสภาพชีวิตของมนุษย์ที่เต็มไปด้วยความไร้เหตุผล (Absurdity) ในปีต่อมา กามูส์เดินทางไปท่องเที่ยวที่อเมริกา และได้ปาฐกถาที่มหาวิทยาลัยในอเมริกา ซึ่งเป็นที่สนใจของนักศึกษาที่นั่นเป็นอย่างยิ่ง และใช้เวลาช่วงนี้รวบรวมบทความที่เขียนในช่วงสงคราม

ใน ปี ค.ศ. ๑๙๔๗ ได้ลาออกจากบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ซัคธรบ (Combat) เนื่องจากเล็งเห็นว่าหนังสือพิมพ์เริ่มมีอุดมการณ์ที่ผิดไปจากเดิมและเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจ และขาดความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมและเพื่อนมนุษย์ ทำให้เขาไม่มีความสุขในการทำงานที่สำนักพิมพ์แห่งนี้ ดังที่กามูส์วิพากษ์วิจารณ์สำนักพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๕๗ ไว้ว่า “สำนักพิมพ์แห่งนี้ควรจะให้สิ่งที่เราปรารถนาคือความภูมิใจและความมีเกียรติ แต่สำนักพิมพ์ทุกวันนี้มีบางอย่าง ทำให้ไม่มีความสุขภายใต้สำนักพิมพ์นี้” และในปีเดียวกันได้ตีพิมพ์นวนิยายเรื่อง “กาฬวิบัติ” (La Peste) ซึ่งเป็นนวนิยายเล่มที่ ๓ ของกามูส์ และได้รับการตอบรับจากผู้อ่านเป็นอย่างดี เนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้เป็นสัญลักษณ์ของสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่มนุษย์ทุกคนได้เผชิญมา ท้ายที่สุดเขาสรุปว่าทุกคนต้องร่วมมือกันต่อต้านความชั่วร้ายที่เกิดขึ้นในสังคม

ต่อมา ปี ค.ศ. ๑๙๔๘ บทละครเรื่อง “สภาพที่ถูกล้อม” (L’Etat de Siège) ประพันธ์ร่วมกับ Jean-Louis Barrault กามูส์ได้วางโครงเรื่องสภาพที่ถูกล้อมในสเปน โดยยืมให้เห็นการ

วิพากษ์วิจารณ์การปกครองแบบเผด็จการ (totalitarianism) ที่มีอยู่ในสเปน เหมือนดังแนวคิดต่อต้านเผด็จการของนาซี ภายใต้สัญลักษณ์ของโรคระบาดในเมืองโอรีองในนวนิยายเรื่อง “กาหวิบัติ”

ในปี ค.ศ.๑๙๔๙ กามูสกลับมายังฝรั่งเศสหลังจากออกไปท่องเที่ยวที่อเมริกาใต้ เพื่อรักษาอาการป่วยที่กำลังดีขึ้นมามาก และปลีกตัวออกจากโลกภายนอก ตลอดจนเพื่อรวบรวมจัดพิมพ์บทความทางการเมืองเริ่มเขียนความเรียงทางปรัชญาเรื่อง “มนุษย์ขบถ” (L’Homme Révolté) และบทละครเรื่อง “ผู้บริสุทธิ์” (Les Justes) ในปีค.ศ.๑๙๕๑ เมื่อเขาหายป่วยจากวัณโรคเขาได้จัดพิมพ์หนังสือ ที่มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับอภิปรัชญาประวัติศาสตร์ การปฏิวัติในหนังสือชื่อว่า “มนุษย์ขบถ” (The Rebel) ซึ่งกล่าวถึงมนุษย์ผู้มีเสรีภาพที่มีปฏิกริยาต่อการปฏิวัติ

จนกระทั่งปี ค.ศ.๑๙๕๒ กามูสเดินทางกลับฝรั่งเศส หลังจากไปเยี่ยมบ้านเกิดที่แอลจีเรีย และได้ทราบข่าวการที่องค์การสหประชาชาติ ยอมรับประเทศสเปนภายใต้การนำของรัฐบาลเผด็จการของนายพลฟรานโก (Franco) เข้ามาเป็นสมาชิก ด้วยเหตุนี้กามูสประท้วงด้วยการลาออกจากองค์การสหประชาชาติ เนื่องจากรัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลเผด็จการ ซึ่งในช่วงเกิดสงครามกลางเมืองในสเปนระหว่างฝ่ายกบฏและรัฐบาล หลังสงครามกลางเมือง ในปี ค.ศ.๑๙๓๙ นายพลฟรานโกได้รับชัยชนะ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายเผด็จการนาซีและฟาสซิสต์ ตลอดจนได้รับการสนับสนุนอาวุธจากสหภาพโซเวียต หลังจากนายพลฟรานโกคุมอำนาจในสเปน จึงดำเนินนโยบายในการปกครองประเทศตามแบบเผด็จการของฟาสซิสต์ ในขณะที่กามูสพยายามต่อต้านการปกครอง ที่อยู่ภายใต้การกดขี่ของผู้นำเผด็จการมาโดยตลอด

ในปี ค.ศ.๑๙๕๓ กามูสเขียนข้อความสนับสนุนคนงานในเบอร์ลินตะวันออกที่นัดประท้วงหยุดงาน ในขณะที่พวกฝ่ายซ้ายเพิกเฉยต่อการกระทำของโซเวียตและใช้รถฉฉฉฉฉฉในการปราบปรามผู้ชุมนุม หลังจากนั้นเหตุการณ์ที่แอลจีเรียบ้านเกิดของกามูสเริ่มครุครุ่น เนื่องจากต้องการแยกตัวออกจากอาณานิคมของฝรั่งเศส นำมาสู่การกระทบกระทั่งกันเป็นระยะ

ในปี ค.ศ.๑๙๕๕ กามูสเริ่มเขียนนวนิยายเรื่อง “มนุษย์สองหน้า” (L’Exil et le Royaume) นวนิยายเรื่องนี้ออกตีพิมพ์ในปี ค.ศ.๑๙๕๖ กล่าวถึง คำสารภาพผิดของมนุษย์ผู้หลงผิดและสำนึกได้ในช่วงหลัง ซึ่งเป็นการประชดประชันปัญญาชนที่พยายามเลือกข้าง เพราะปรารถนาคำสรรเสริญเยินยอ สะท้อนให้เห็นภาพความห่อหุ้มของปัญญาชนในฝรั่งเศสขณะนั้น กามูสเขียนนวนิยายเรื่องนี้ในขณะที่รู้สึกท้อแท้และสิ้นหวัง แต่ผลงานชิ้นนี้กลับทำให้ได้รับรางวัลโนเบลในสาขาวรรณกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาไม่เคยคาดหมาย เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ค.ศ.๑๙๕๗ อัลแบร์ กามูส ได้รับรางวัลโนเบล (Nobel Prize) สาขาวรรณกรรม เขาเป็นนักเขียนฝรั่งเศสคนที่ ๙ และอายุน้อยที่สุด มี

เพียง รัดยาร์ด คิปลิง (Rudyard Kipling) เท่านั้นที่ได้รับเกียรตินี้ ในขณะที่มีอายุ ๔๑ ปี มีอายุอ่อนกว่าในตอนที่ได้รับรางวัล

ดูเหมือนว่าชีวิตของกามูสจะเริ่มสว่างไสวขึ้นอีกครั้ง แต่หนามที่คอยตอกย้ำในจิตใจยังคงอยู่ การต่อสู้เรียกร้องเอกราชของแอลจีเรีย โดยปราศจากความช่วยเหลือของกามูส ยังคงทิ่มแทงจิตใจของประชาชนชาวแอลจีเรีย ในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ค.ศ. ๑๙๕๗ เมื่อกามูสต้องเข้ารับรางวัลโนเบลที่มหาวิทยาลัยสต็อกโฮล์ม (Stockholm University) มีนักศึกษาอาหรับลุกขึ้นถามเขาว่า ทำไมเขาจึงไม่ประณามการทรมานและการเข่นฆ่าดังที่ทหารฝรั่งเศสปฏิบัติในแอลจีเรีย กามูสตอบว่า “ฉันต้องประณามลัทธิก่อการร้ายทำสิ่งที่ไม่พึงพิเคราะห์เป็นต้นว่าที่กระทำในแอลจีเรีย และสิ่งนี้วันหนึ่งสามารถกระทำกับมารดาและครอบครัวของฉัน ฉันเชื่อในความยุติธรรม แต่ฉันจะป้องกันมารดาฉันเหนือกว่าความยุติธรรม ” จากเหตุการณ์ในครั้งนี้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันไปต่างๆ นานาว่า มารดาในความหมายของกามูสนั้นหมายถึง มารดาที่อยู่ในแอลจีเรียหรือประเทศฝรั่งเศสกันแน่ แต่ดูเหมือนว่าจะไร้คำตอบที่ชัดเจนจากกามูส จากสภาพจิตใจที่เศร้าหมอง นำมาซึ่งโรคร้ายที่ตามมากัดกินร่างกายอีกครั้ง เขาจึงตัดสินใจปลีบทัวของจากสังคมเมืองในปารีส ย้ายมาอยู่ชานเมืองที่มีอากาศดีและเอื้ออำนวยต่อสุขภาพแทน ในช่วงเวลานี้ได้เริ่มวางแผนเขียนนวนิยายเรื่อง “มนุษย์คนแรก” (Le Premier Homme) ต่อจากที่เขียนค้างไว้ ในปีต่อมาได้รวบรวมเรื่องสั้นชื่อ “การเนรเทศและอาณัติจักร” (Réflexion sur le Guillotine) ประกอบด้วยเรื่องสั้นจำนวน ๖ เรื่อง

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ ตีพิมพ์ Actuelles III (บันทึกเหตุการณ์ ๓)

ในปี ค.ศ. ๑๙๕๙ กามูสในฐานะผู้กำกับการแสดงได้จัดแสดงละครเรื่อง Les Possédés (พวกจิตวิปลาส) ซึ่งดัดแปลงมาจากบทละครของ Dostoïevski (ดอสโตเยฟสกี) นักประพันธ์ชาวรัสเซียและประสบความสำเร็จอย่างมาก และในปีเดียวกันนี้ หลังจากห่างเหินจากการสร้างผลงานไปนานถึง ๖ ปี เขาเริ่มเขียน Le Premier Homme (มนุษย์คนแรก) แต่เขียนไม่จบ อย่างไรก็ตาม การรื้อ กามูส ลูกสาวของเขานำมาตีพิมพ์ในปี ค.ศ. ๑๙๙๔

จนกระทั่ง วันที่ ๔ มกราคม ค.ศ. ๑๙๖๐ กามูสต้องจบชีวิตลงด้วยวัยเพียง ๔๗ ปี จากอุบัติเหตุทางรถยนต์ ที่ตำบลวิลล์เบลอแว็ง (Villeblevin) ขณะเดินทางจากลูร์มาแร็ง (Lourmarin) ที่ซึ่งกามูสได้ไปซื้อบ้านไว้หลังหนึ่ง สู่กรุงปารีส ด้วยรถของมิแชล กัลลิมาร์ด (Michel Gallimard) นักหนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ฝรั่งเศสเรื่องการเสียชีวิตของกามูสว่าเป็น “การตายที่ไร้เหตุผล” (la mort absurde)

ข. ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองต่อแนวคิดของกามูส

แนวคิดของกามูส ได้ถูกปูพื้นฐานเมื่อกามูสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยอัลจีเรีย โดยได้รับอิทธิพลแนวคิดจากอาจารย์ที่สอนเขาชื่อ ฌอง เกรนิเยร์ (Jean Grenier) เกรนิเยร์เป็นนักคิดนักเขียนที่มีชื่อเสียง และเป็นผู้เชี่ยวชาญทางปรัชญาจิตนิยม เกรนิเยร์เป็นผู้กระตุ้นกามูสให้เขียนหนังสือ ดังนั้นช่วงนี้เป็นระยะที่กามูสเริ่มสร้างรูปแบบแนวความคิดทางปรัชญาของตนขึ้นมา กามูสจึงมีแนวคิดเอนเอียงไปทางปรัชญาจิตนิยมเช่นอาจารย์ที่สอน คือถือว่าจิตมีความสำคัญเหนือสรรพสิ่งทั้งหลาย กามูสนำความคิดนี้มาสานต่ออธิบายสถานะของมนุษย์ที่สังเกตเห็นว่า การที่มนุษย์มีจิตเป็นแกนกลางของชีวิตนั้น ทำให้มนุษย์สามารถคิดและสร้างอุดมคติขึ้นมาเพื่อให้โลกน่าอยู่และเป็นไปตามที่ควรจะเป็น ความสามารถเช่นนี้ทำให้มนุษย์มีทั้งความภาคภูมิใจและความคับแค้นใจไปพร้อมกัน ความภาคภูมิใจเกิดขึ้นเมื่อจิตช่วยให้มองเห็นความดีงามและสูงส่งของอุดมคติที่สร้างขึ้นมา แต่ในขณะเดียวกันนั้นจิตนี้เองก็บอกให้รู้ว่าอุดมคติที่สูงส่งนี้เป็นสิ่งสุดเอื้อมเหนือความสามารถของมนุษย์ มนุษย์ไม่มีทางที่จะเปลี่ยนโลกให้มีสถานะตามความต้องการของตนได้ สถานะที่เป็นอยู่แล้วและสถานะที่ควรจะเป็นย่อมไม่มีทางเป็นสิ่งเดียวกันได้เลย การไม่สามารถที่จะทำอุดมคติให้เป็นความจริงได้นี้ถือว่าเป็นความล้มเหลวอันใหญ่หลวงของมนุษย์ที่นำความผิดหวังและความคับแค้นใจมาให้ แต่ทั้ง ๆ ที่ประสบความล้มเหลวเช่นนี้ มนุษย์ก็ยังไม่เลิกความคิดที่จะเปลี่ยนสภาพความเป็นจริง ให้เป็นสภาพที่ควรเป็นให้ได้และพยายามดิ้นรนชวนขวายแบกอุดมคติอันเป็นภาระนี้ต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด การหมกมุ่นกับการทำสิ่งที่ทำไม่ได้นี้ทำให้ชีวิตมนุษย์ไม่มีแก่นสารสาระอะไร กามูสได้นำความคิดดังกล่าวนี้ที่ได้จากการศึกษาปรัชญาไปขยายต่อและสร้างเป็นระบบปรัชญาของเขาขึ้นมาภายหลัง

ด้านจริยศาสตร์ กามูสสนใจเรื่องความถูกผิดหรือความดีความชั่วด้วย เขาเชื่อว่าความดีเป็นสิ่งที่ควรทำและควรปกป้องรักษาไว้ให้มีอยู่ในโลกตลอดไป การคำนึงถึงความผิดชอบชั่วดีนี้คือการไม่เห็นสิ่งใดสำคัญไปกว่ามนุษย์ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นอุดมคติหรือลัทธิการเมือง มนุษย์จะต้องมาก่อนสิ่งอื่นเสมอ อุดมคติหรือทฤษฎีการเมืองใดก็ตามที่ส่งผลร้ายให้แก่มนุษยชาตินั้นไม่ใช่สิ่งที่ควรยกย่องชมเชย

ดังนั้นแนวคิดของกามูสทางด้านการเมืองในสมัยนั้น เขาไม่เห็นด้วยกับการปฏิบัติการทารุณโหดร้ายกับพลเมืองหรือสังหารหมู่ผู้เป็นปราชัยทางการเมือง สำหรับกามูสแล้ว มนุษย์ควรหาทางหลีกเลี่ยงความทุกข์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การก่อสงครามหรือการใช้วิธีการรุนแรงในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาสังคม ล้วนแต่เป็นการนำความทุกข์ที่ไม่จำเป็นมาสู่ประชาชนด้วยกันทั้งสิ้น มีแต่จะทำให้พลเมืองที่ยากจนอยู่แล้วต้องได้รับความทุกข์เพิ่มขึ้นอีก ด้วยเหตุนี้กามูสจึงไม่เห็นด้วยกับกลุ่มปัญญาชนชาวฝรั่งเศสหลายคนในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สองใหม่ ๆ ที่ประกาศสนับสนุนการ

กระทำของรัฐบาล เดอโกลที่กวาดล้างศัตรูทางการเมืองอย่างทารุณโหดร้าย ปัญญาชนฝ่ายซ้ายชาวฝรั่งเศสในสมัยนั้นที่เป็นคอมมิวนิสต์ เช่นแมโล ปองตี (Merleau-Ponty) เพื่อนสนิทของชาร์ตร์พยายามสร้างทฤษฎีขึ้นมาในปี ๒๔๘๘ (Les Temps Modernes) เรื่อง Humanism et Terreur (Humanism and Terror) สนับสนุนการกระทำของสตาลิน แมโล ปองตีถือว่าสตาลินทำทุกอย่างถูกแล้ว เหตุผลที่แมโล ปองตียกขึ้นมาสนับสนุนสตาลินก็คือความคิดที่ว่าจุดหมายปลายทาง (ends) มีความสำคัญมากกว่าวิธีการ (means) จุดหมายปลายทางของสตาลิน (หรือลัทธิคอมมิวนิสต์) คือการสร้างสังคมใหม่ให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน แมโล ปองตี ถือว่าสิ่งนี้มีคุณค่าสูงกว่าวิธีการต่าง ๆ ที่สตาลินใช้จำกัดศัตรูของเขา สตาลินมีความชอบธรรมเต็มที่ที่จะใช้วิธีการอะไรก็ได้จัดการกับศัตรูของตนรวมทั้งวิธีการลอบสังหาร การทรมานและการลักพาตัวไปจองจำเพื่อให้บรรลุจุดหมายอันสูงส่งนี้ กามูส์เห็นว่าความเชื่อดังกล่าวของแมโล ปองตี อาจนำไปสู่กลียุคได้ เพราะเท่ากับเป็นการสนับสนุนความเลวร้ายต่างๆ ให้เกิดขึ้นโดยใช้อุดมคติเป็นเครื่องบังหน้า กามูส์ชี้ให้เห็นว่าในความเป็นจริงแล้ว “จุดหมาย” ไม่สำคัญเหนือ “วิธีการ” ไปได้เลย “จุดหมาย” และ “วิธีการ” แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดไม่ได้ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาควบคู่กันไปเสมอ และถึงแม้ว่าในหลักการแล้ว “จุดหมาย” แยกออกจาก “วิธีการ” ได้ แต่กามูส์ก็ยังไม่เห็นว่าการใช้จุดหมายปลายทางของลัทธิคอมมิวนิสต์ที่ต้องการให้สังคมมนุษย์มีความยุติธรรมมาสนับสนุนการกระทำที่โหดร้ายเช่นที่สตาลินได้ทำไปนั้นเป็นสิ่งถูกต้องไปได้ สำหรับกามูส์แล้ว ลัทธิการเมืองหรือระบบการปกครองใดจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่า ลัทธิการเมืองหรือระบบการปกครองนั้นปฏิบัติต่อประชาชนหรือคนแต่ละคนอย่างไร หากไม่มีการละเมิดสิทธิเสรีภาพ และไม่มีการทำลายศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของคนในสังคมนั้นแล้ว ลัทธิการเมืองหรือระบบการปกครองนั้นก็เป็นสิ่งควรยึดถือ

เนื่องด้วยความคิดขัดแย้งทางด้านการเมืองนี้เองเป็นเหตุให้กามูส์และชาร์ตร์ไม่สามารถหาจุดร่วมกันได้และสุดท้ายมิตรภาพของทั้งสองต้องขาดสะบั้นลง การขัดแย้งทางความคิดระหว่างชาร์ตร์และกามูส์เป็นเรื่องน่าสนใจ เพราะเป็นการขัดแย้งระหว่างนักทฤษฎีการเมืองและนักจริยศาสตร์ ชาร์ตร์เป็นนักคิดที่มีสติปัญญาสูง สามารถใช้เหตุผลสร้างทฤษฎีการเมืองขึ้นมาสนับสนุนความเชื่อของเขาได้อย่างดีเยี่ยม แต่กามูส์ไม่ได้เป็นนักทฤษฎีที่เก่งกล้าเช่นชาร์ตร์ เขาสนใจผลกระทบของการนำลัทธิการเมืองมาใช้ที่มีต่อสิทธิเสรีภาพของมนุษย์มากกว่าเรื่องอื่น กามูส์ต้องการให้ลัทธิการเมืองกำจัดความอยุติธรรม ความทุกข์ยาก ความขาดแคลน และความหวาดหวั่นของประชาชนมากกว่าอย่างอื่น ลัทธิการเมืองใดไม่ว่าจะมีเหตุผลสนับสนุนมากเพียงใดก็ตาม ถ้าหากไม่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์นี้เราไม่ควรนำมาใช้ในสังคมมนุษย์^๖

^๖ พินิจ รัตนกุล, วิเคราะห์แนวคิดนักเขียนนักคิดชาวฝรั่งเศสอัลแบร์ กามูส์ ปรัชญาแห่งความไร้เหตุผล, (กรุงเทพมหานคร: สามัญชน, ๒๕๕๕), หน้า ๑๑๕-๑๒๙.

นอกจากแนวคิดจริยศาสตร์ทางการเมืองแล้ว กามูสยังวิพากษ์วิจารณ์แนวความคิดทางจริยศาสตร์ดั้งเดิมของสังคม ที่พยายามกำหนดจุดมุ่งหมายของชีวิตไว้อย่างตายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามความเชื่อทางศาสนาคริสต์ และบรรทัดฐานทางสังคมในช่วงเวลาดังกล่าว ด้วยตระหนักว่าตนเองในฐานะสมาชิกของสังคม จึงพร้อมจะตั้งคำถามต่อระบบกฎเกณฑ์ (Roles) อันส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของตนเองนั้น มีความชอบธรรมมากน้อยเพียงใด ดังที่ กามูสให้ทัศนะว่า การขบถทำให้ชีวิตมีคุณค่า แพร่กระจายตลอดทั้งชีวิต และการขบถค้นศักดิ์ศรีให้แก่ชีวิต ซึ่งไม่ใช่เป็นการชักนำให้บุคคลอื่นเปลี่ยนแปลงแนวความคิดที่มีอยู่ แล้วหันมาศรัทธาหรือเชื่อมั่นต่อแนวคิดทางจริยศาสตร์ในทัศนะของเขา แต่เป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งที่จะใช้จัดระเบียบ และกระบวนการทางความคิดของมนุษย์ให้รัดกุมยิ่งขึ้น เรื่องใดดีก็ใช้ต่อไปเรื่องใดไม่ดีก็ต้องแก้ไขปรับปรุง

ในช่วงอายุขัยของกามูส ระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๑๓-๑๙๖๐ เป็นระยะเวลาที่ฝรั่งเศสต้องเผชิญหน้ากับวิกฤตการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะผลของสงครามโลกทั้งสองครั้งย่อมมีอิทธิพลอย่างมากต่อแนวความคิดทางปรัชญาของกามูส การวิเคราะห์ มโนทัศน์และความหมายเรื่องความไร้เหตุผลของกามูส ผู้วิจัยเห็นว่านอกจากศึกษาประวัติชีวิตของกามูสแล้ว ควรพิจารณาสภาพแวดล้อมในช่วงชีวิตของเขาด้วยเพราะเป็นเหตุการณ์ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการสร้างสรรค์งานวรรณกรรมของกามูส ดังจะกล่าวรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมและความก้าวหน้าทางวิทยาการของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ทำให้โลกก้าวหน้ามากขึ้น มนุษย์สามารถประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้และปรับปรุงการคมนาคมที่อำนวยความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม อันมีผลทำให้เกิดลัทธิจักรวรรดินิยมของชาติมหาอำนาจ และเริ่มแข่งขันกันแสวงหาอาณานิคมในดินแดนโพ้นทะเล อย่างไรก็ตาม การปฏิวัติในฝรั่งเศสเมื่อ ค.ศ. ๑๗๘๙ โดยการล้มล้างสถาบันกษัตริย์แล้วตั้งรัฐบาลที่มาจากประชาชน รวมทั้งความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชยกรรม และลัทธิจักรวรรดินิยมได้มีส่วนกระตุ้นให้เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งที่สำคัญในประวัติศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ คือ การเกิดสงครามโลก ซึ่งผลของสงครามก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตมนุษย์และทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ความขัดแย้งระหว่างประเทศสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจและ การแย่งชิงทรัพยากรหรือดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางด้านอุดมการณ์ทางศาสนา เช่น สงครามครูเสดระหว่างศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามใน คริสต์ศตวรรษที่ ๑๓ และความขัดแย้งทางการเมือง เช่น ความขัดแย้งระหว่างอุดมการณ์ประชาธิปไตยกับคอมมิวนิสต์หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้น

สถานการณ์ในยุโรปปลายศตวรรษที่ ๑๙ เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำมาซึ่งวิทยาการที่ทันสมัย และระบบขนส่งที่สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนการผ่อนปรนของระบบขนส่ง ได้สะท้อนให้เห็นการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของผู้คนในสังคมมากยิ่งขึ้น ครั้นเมื่อโลกเริ่มเจริญก้าวหน้า บรรดาประเทศต่าง ๆ ได้พากันแสวงหาความยิ่งใหญ่เหนือชาติอื่น ๆ ส่งผลให้เกิดแนวคิดชาตินิยม (Nationalism) และจักรวรรดินิยม (Imperialism) ขึ้น แนวคิดชาตินิยมเป็นความรู้สึกสำนึกรักบ้านเกิดของตนเองอย่างรุนแรง มีความชื่นชมต่อวัฒนธรรมของตน ผู้คนนิยมความเป็นชาตินิยมเดียวกัน จนกระทั่งเกิดความเชื่อที่ว่าประเทศของตนยิ่งใหญ่เหนือชาติอื่น ดังนั้นจึงเกิดลัทธิจักรวรรดินิยมขึ้น เพื่อล่าอาณานิคมและขยายดินแดน สร้างความเป็นใหญ่ให้แก่ประเทศของตนเอง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม (Industrial revolution) ส่งผลให้มีความต้องการทรัพยากรใช้ในการสร้างความมั่งคั่ง ในขณะเดียวกันหลายประเทศในยุโรปมีการพัฒนาแนวคิดชาตินิยม และจักรวรรดินิยมของตนเองขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism) และลัทธิฟาสซิสต์ (Facism) ย่อมส่งผลต่อแนวคิดทางการเมืองการปกครองในประเทศต่าง ๆ ในยุโรป ซึ่งเป็นการรวบรวมพันธมิตรในต่อสู้ทางการเมืองของลัทธิเหล่านี้ และดูเหมือนว่าการขยายตัวของลัทธิทางการเมือง และความพยายามในการแสวงหาอำนาจ กลายเป็นเงื่อนไขและเครื่องมือสำคัญ นำไปสู่การแสวงหาอาณานิคมและลัทธิจักรวรรดินิยม เยอรมันภายใต้การนำของฮิตเลอร์เป็นอีกชนชาติหนึ่งที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมชาตินิยม จนกระทั่งนำไปสู่การกวาดล้างชาวยิว (Jews) เพื่อปูทางสู่อำนาจของชนชาติเยอรมัน ด้วยการสร้างจักรวรรดินิยมของตนเองขึ้น ภายใต้ความเหี้ยมโหด เนื่องด้วยฮิตเลอร์เชื่อในแนวความคิดทางปรัชญาที่ว่า ชาวเยอรมันคือชนชาติที่บริสุทธิ์ที่สุด และจะกลายเป็นชาติมหาอำนาจ ตลอดจนเป็นผู้นำของมวลมนุษยชาติในอนาคต ด้วยเหตุนี้เยอรมันจึงพยายามแพร่ขยายจักรวรรดินิยมของตนเอง เพื่อต้องการให้ทุกชนชาติถูกปกครอง ภายใต้ชาวเยอรมันและใช้ภาษาเดียวกัน จนกระทั่งเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๑ ในปี ค.ศ. ๑๙๑๔

ในฝรั่งเศสตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เกิดความวุ่นวายขึ้นหลายครั้ง ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวคิดทางการเมืองกลุ่มต่าง ๆ เพื่อก้าวขึ้นมามีอำนาจในการบริหารประเทศ ซึ่งเป็นการผนีกกำลังและรวบรวมสมัครพรรคพวกที่มีอุดมการณ์เดียวกัน ในการต่อรองอำนาจและผลประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง ตลอดจนมีการผลัดเปลี่ยนอำนาจทางการเมืองประเทศในมือของกลุ่มอำนาจต่าง ๆ ส่งผลให้ประเทศฝรั่งเศสในช่วงนี้ไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ส่งผลให้ในช่วงสุดท้ายของศตวรรษที่ ๑๙ นั้น ประเทศฝรั่งเศสมีแนวความคิดทางการเมืองที่แตกต่างแตกแยกออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ มากมาย เช่น กลุ่มที่นิยมสาธารณรัฐแบบสายกลาง กลุ่มที่เชื่อมั่นศรัทธาในศาสนา กลุ่มที่นิยมระบบกษัตริย์ กลุ่มการเมืองฝ่ายซ้ายหัวรุนแรง กลุ่มสังคมนิยม เป็นต้น

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมในช่วงชีวิตของกามูสแล้ว จะเห็นได้ว่าความโหดร้ายและความอยุติธรรมของสงคราม มีผลต่อแนวคิดของกามูส เขาจึงได้สร้างปรัชญาแห่งความไร้เหตุผล เพื่อเป็นแนวทางดำเนินชีวิตในโลกที่สับสนและวุ่นวายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เขาต้องการสะท้อนให้เห็นความไร้สาระของชีวิตและความไร้เหตุผลของโลกที่ทำให้โลกไม่เป็นเช่นที่ควรเป็น พร้อมทั้งเสนอแนะทางเลือกที่จะช่วยทำให้ชีวิตมีความหมายในโลกที่ไร้เหตุผลด้วย

ในทัศนะของกามูสมองว่า บริบททางสังคมภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นนั้น เต็มไปด้วยสงคราม และการกดขี่ กามูสเชื่อว่าหากสังคมเต็มไปด้วยอยุติธรรม มนุษย์ย่อมไม่มีเสรีภาพในการแสวงหาความสุขให้แก่ชีวิต ดังนั้นความยุติธรรมจึงเป็นปัญหาสำคัญที่พบในงานวรรณกรรมของกามูส เนื่องจากอิทธิพลจากประสบการณ์ที่ตัวเขา เคยใช้ชีวิตอยู่ภายใต้อาณานิคมของฝรั่งเศส ต้องพบกับภาพการกดขี่ที่เกิดขึ้นในสังคมประกอบกับเหตุการณ์ภาวะสงครามที่เกิดขึ้น ภายใต้ยุคสมัยที่ตัวเขาดำรงอยู่ ดังนั้นความยุติธรรมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสุขของมนุษย์ในระดับสังคม อย่างไรก็ตาม จากพื้นฐานแนวความคิดทางปรัชญาของกามูสที่เชื่อว่า มนุษย์มีเสรีภาพและความรับผิดชอบอยู่ในตัว ดังนั้นมนุษย์จึงพร้อมที่จะขบถต่อความอยุติธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม เพราะภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น กามูสเชื่อว่าไม่มีสิ่งใดที่มนุษย์ไม่สามารถปฏิเสธได้ ดังนั้นภัยสงครามและการกดขี่ เมื่อก่อให้เกิดความทุกข์ต่อมนุษย์ ทุกคนต้องพร้อมที่จะต่อต้าน

กามูสเป็นเสมือนกระจกเงาของคนหนุ่มสาวในช่วงเวลานั้น เป็นกระบอกเสียงของผู้ร่วมชะตากรรมเดียวกันกับเพื่อนมนุษย์ในสังคม ที่ถ่ายทอดประสบการณ์และสะท้อนภาพความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมผ่านงานวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าวรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม ประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ของสังคม วรรณกรรมจึงมีความจริงของสังคมแทรกอยู่ ดังนั้นงานวรรณกรรมจึงเป็นเรื่องของมนุษย์หรือเป็นการบอกเล่าเกี่ยวกับชีวิต และทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพพฤติกรรมและการตัดสินใจของตัวละครที่ต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งของการถ่ายทอดทัศนะของผู้เขียน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นควรนำวรรณกรรมของกามูสมาวิเคราะห์เพื่อศึกษามโนทัศน์และความหมายเรื่องความไร้เหตุผลของเขา